

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3

**Creative Leadership of School Administrators Affecting the Effectiveness
of Schools under the Khon Kaen Primary Educational Service Area Office**

3

สุรวิชัย ปฏิรูปา^{1*}

¹วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย, ประเทศไทย

Surawit Patirupa¹

¹College of Asian Schoolers, Thailand

✉: * Patirupa2540@gmail.com

(*Author Corresponding Email)

Received: 29 October 2025; Revised: 03 November 2025; Accepted: 03 December 2025

© The Author(s) 2026

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 2) เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 4) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 การวิจัยในครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำนวน 298 คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำแนกเป็นผู้บริหาร 100 คน และครูผู้สอน 198 คน คน ซึ่งได้จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซีและมอร์แกน สุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมีค่าอำนาจจำแนกค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง 0.415 ถึง 0.965 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.976 ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป เพื่อหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันและค่าสัมประสิทธิ์สมการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.45$, S.D.=0.18) เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการทำงานเป็นทีม ($\bar{x}= 4.72$, S.D. = 0.54) รองลงมาได้แก่ ด้านแรงจูงใจ ($\bar{x}=4.68$, S.D.=0.03) ด้านความยืดหยุ่น ($\bar{x}= 4.51$, S.D.=0.14) ด้านความคิดสร้างสรรค์ ($\bar{x}=4.33$, S.D.=0.16) ด้านวิสัยทัศน์ ($\bar{x}= 4.30$, S.D.=0.16) และด้านจินตนาการ ($\bar{x}=4.13$, S.D.=0.10) ตามลำดับ 2) ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.34$, S.D.=0.19) เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจาก

มากไปหาน้อยได้แก่ ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก ($\bar{x}=4.66$, S.D.=0.04) รองลงมาได้แก่ ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ($\bar{x}=4.57$, S.D.=0.09) ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ($\bar{x}=4.49$, S.D.=0.79) ด้านความพึงพอใจในการทำงานของครู ($\bar{x}=4.32$, S.D.=0.16) ด้านความสามารถในการพัฒนาสถานศึกษา ($\bar{x}=4.15$, S.D.=0.77) ด้านการมีส่วนร่วม ($\bar{x}=4.13$, S.D.=0.10) และ ด้านการบริหารจัดการทรัพยากร ($\bar{x}=4.09$, S.D.=0.07) ตามลำดับ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 มีความสัมพันธ์ในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นตัวพยากรณ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 มี 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านจินตนาการ (X_3) ด้านความคิดสร้างสรรค์ (X_4) ด้านการทำงานเป็นทีม (X_5) และ ด้านแรงจูงใจ (X_6) ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยหรืออำนาจในการพยากรณ์ร้อยละ 76.40 ($R^2=0.764$) สามารถสร้างเป็นสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานตามวิธี (Stepwise) ดังต่อไปนี้ สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ (Unstandardized Score) $\hat{y} = 0.863 + 0.299(X_3) + 0.183(X_4) + 0.292(X_5) + 0.253(X_6)$ สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน (Standardized Score) $\hat{z} = 0.154Z(X_3) + 0.279(X_4) + 0.379(X_5) + 0.336(X_6)$

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์, ผู้บริหารสถานศึกษา, ประสิทธิภาพของสถานศึกษา, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3

Abstract

The objectives of this research were: (1) to study the level of creative leadership of school administrators under the Office of Khon Kaen Primary Educational Service Area 3 (2) to study the level of school effectiveness under the same office (3) to examine the relationship between creative leadership of school administrators and school effectiveness; and (4) to investigate the influence of creative leadership on the effectiveness of schools under the Office of Khon Kaen Primary Educational Service Area 3. This study employed a quantitative research methodology. The sample consisted of 298 participants, comprising 100 school administrators and 198 teachers, determined using Krejcie and Morgan's sample size table and selected through stratified random sampling. The research instrument was a questionnaire with item discrimination indices ranging from 0.415 to 0.965 and an overall reliability coefficient of 0.976. Data were analyzed using a statistical software package to calculate percentage, mean, standard deviation, Pearson's product-moment correlation coefficient, and stepwise multiple regression analysis. The findings revealed that: 1) The study found that the overall level of creative leadership among school administrators under the Khon Kaen Primary Educational Service Area Office 3 was high ($\bar{x}=4.45$, S.D.=0.18) When ranked by dimension, teamwork was the highest ($\bar{x}=4.72$, S.D. 0.54), followed by motivation ($\bar{x}=4.68$, S.D.=0.03), flexibility ($\bar{x}=4.51$, S.D.=0.14), creativity ($\bar{x}=4.33$, S.D.=0.16), vision ($\bar{x}=4.30$, S.D.=0.16), and imagination ($\bar{x}=4.13$, S.D.=0.10). These results indicate that administrators demonstrate strong teamwork and motivational abilities, which are key factors contributing to their overall creative leadership. 2) The study revealed that the overall school effectiveness under the Khon Kaen Primary Educational Service Area Office 3 was high ($\bar{x}=4.34$, S.D.=0.19). Ranked by dimension, the highest score was for the ability to develop students with positive attitudes ($\bar{x}=4.66$, S.D.=0.04), followed by academic achievement ($\bar{x}=4.57$, S.D.=0.09), quality

assurance ($\bar{x}=4.49$, S.D.=0.79), teacher job satisfaction ($\bar{x}=4.32$, S.D.=0.16), school development capacity ($\bar{x}=4.15$, S.D.=0.77), participation ($\bar{x}=4.13$, S.D.=0.10), and resource management ($\bar{x}=4.09$, S.D.=0.07). These findings suggest that schools maintain high effectiveness across multiple dimensions, particularly in fostering positive student attitudes and academic performance.³) There was a statistically significant positive correlation at the .01 level between the creative leadership of school administrators and school effectiveness. 4) Four aspects of creative leadership imagination (X3), creativity (X4), teamwork (X5), and motivation (X6) were found to significantly predict school effectiveness, with an explanatory power of 76.40% ($R^2 = 0.764$). The prediction equations were as follows: The prediction equations of Unstandardized score $\hat{y} = 0.863 + 0.299(X_3) + 0.183(X_4) + 0.292(X_5) + 0.253(X_6)$ The prediction equations of Standardized score $\hat{Z} = 0.154Z(X_3) + 0.279(X_4) + 0.379(X_5) + 0.336(X_6)$

Keyword: Creative Leadership, School Administrators, School Effectiveness, Primary Educational Service Area, Khon Kaen 3

1. บทนำ

ในยุคที่สังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง และเทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การศึกษาไทยในยุคที่สังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง และเทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การศึกษาไทยจึงต้องพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ และยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาให้สามารถแข่งขันได้ในระดับสากล การมีผู้นำที่มีศักยภาพและภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์จึงเป็นสิ่งจำเป็น เพราะผู้นำเป็นผู้ขับเคลื่อนองค์กรให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ (รัชฎาภรณ์ อัครจันทร์, 2560; พรชัย เจดามาน, 2560)

ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์จะสามารถสร้างแรงบันดาลใจ ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม และคิดนอกกรอบเพื่อพัฒนานวัตกรรมและกระบวนการบริหารให้เกิดผลลัพธ์ที่มีคุณภาพ (ธีระ รุญเจริญ, 2554; ไพฑูรย์ สีนลารัตน์, 2553) การบริหารที่มีประสิทธิผลจึงขึ้นอยู่กับผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และความคิดสร้างสรรค์ในการบริหารจัดการ (ซอพี ราแซะ, 2560)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 มีนโยบายจัดการศึกษาให้ประชากรวัยเรียนอย่างทั่วถึงและเสมอภาค โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาควบคู่คุณธรรม เพื่อยกระดับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานในพื้นที่ 5 อำเภอ รวม 168 แห่ง อย่างไรก็ตาม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากผลการทดสอบ O-NET ปีการศึกษา 2567 พบว่ายังต่ำกว่ามาตรฐาน ซึ่งมีสาเหตุมาจากหลายปัจจัย เช่น วิธีการสอนที่ไม่หลากหลาย ครูไม่ตรงสาขา ภาระงานมาก และความกระตือรือร้นของผู้เรียนในชนบทที่ต่ำกว่าโรงเรียนในเมือง อีกทั้งปัญหาการขาดแคลนผู้บริหารจากการเกษียณและการโยกย้าย ทำให้การบริหารจัดการไม่ต่อเนื่องและส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา ดังนั้น การพัฒนาผู้นำเชิงสร้างสรรค์และการเสริมสร้างศักยภาพผู้บริหารจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการยกระดับคุณภาพและประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญและสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขต

พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ซึ่งผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาและส่งผลให้การบริหารสถานศึกษามีประสิทธิภาพและมีคุณภาพต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3
2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3
4. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1. ผู้วิจัยศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องอย่างครอบคลุม ตามตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย วิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปเป็นนิยามศัพท์เฉพาะ ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 โดยรวบรวมข้อมูลมาใช้เป็นกรอบหรือเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

3.2 สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยและตัวแปรทุกตัวตาม กรอบแนวคิด และขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจรายการ (Check list) ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับตำแหน่ง มีลักษณะเป็นแบบตัวเลือกที่กำหนดคำตอบไว้ให้

ตอนที่ 2 แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert, 1932) สอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ดังนี้

1. ความยืดหยุ่น จำนวน 5 ข้อ
2. วิสัยทัศน์ จำนวน 5 ข้อ
3. จินตนาการ จำนวน 5 ข้อ
4. ความคิดสร้างสรรค์ จำนวน 5 ข้อ
5. การทำงานเป็นทีม จำนวน 5 ข้อ
6. แรงจูงใจ จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ท (Likert, 1932) สอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ดังนี้

1. ความสามารถในการพัฒนาสถานศึกษา จำนวน 5 ข้อ
2. การบริหารจัดการทรัพยากร จำนวน 5 ข้อ
3. การมีส่วนร่วม จำนวน 5 ข้อ
4. ความพึงพอใจในการทำงานของครู จำนวน 5 ข้อ
5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 5 ข้อ
6. ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก จำนวน 5 ข้อ
7. การประกันคุณภาพการศึกษา จำนวน 5 ข้อ

3.3 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ตรวจสอบ ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (construct validity) และความถูกต้องในการใช้งานโดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย (index of item objective congruence หรือ IOC) แล้วเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.6 ขึ้นไปปรับปรุงข้อคำถามตามคำแนะนำ โดยคำถามภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา และข้อคำถามประสิทธิผลของสถานศึกษา

3.4 การตรวจคุณภาพของแบบสอบถาม โดยการหาความตรงตามโครงสร้างเนื้อหา (Content Validity) ผู้ศึกษาได้นำแบบสอบถามฉบับร่างที่สร้างขึ้น นำเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ความเหมาะสม และความชัดเจนของข้อคำถาม ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยใช้เทคนิค IOC (Index of Item-Objective Congruence) หรือดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม โดยพิจารณาข้อความที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.6 ขึ้นไป (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) ได้ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา เท่ากับ 1.00

ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน โดยผู้ศึกษาได้กำหนดคุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญไว้ ดังนี้

1. จบการศึกษาในระดับปริญญาโทขึ้นไป ในสาขาการวิจัยการศึกษา หรือสาขาการวัดและประเมินผล หรือสาขาการบริหารการศึกษา หรือสาขาด้านการศึกษาอื่นๆ
2. ดำรงตำแหน่ง หรือเคยดำรงตำแหน่ง ผู้บริหารการศึกษา หรือผู้บริหารสถานศึกษา หรือศึกษานิเทศก์ หรืออาจารย์สอนในมหาวิทยาลัยหรือวิทยาลัย
3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาปรับปรุงแก้ไขเป็นครั้งสุดท้าย

3.5 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (try out) กับผู้บริหารและครูผู้สอนซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

1. หาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) โดยผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ไว้ที่ 0.40 ขึ้นไป (พิมลพรรณ เพชรสมบัติ, 2560) ได้ค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง 0.415 ถึง 0.965
2. หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient)

คำนวณหาความสัมพันธ์ของแบบสอบถาม ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 โดยผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ไว้ที่ 0.70 ขึ้นไป (พิมลพรรณ เพชรสมบัติ, 2560) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.976

3) ปรับปรุงข้อคำถามให้นำมาใช้งานได้ตามความเหมาะสมและมีความถูกต้อง โดยผ่านการแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา และจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้กับข้อมูลกลุ่มตัวอย่างต่อไป

4. ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 โดยรวมและรายด้าน

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลความ
1. ด้านความยืดหยุ่น	4.51	0.14	มากที่สุด
2. ด้านวิสัยทัศน์	4.30	0.16	มาก
3. ด้านจินตนาการ	4.13	0.10	มาก
4. ด้านความคิดสร้างสรรค์	4.33	0.16	มาก
5. ด้านการทำงานเป็นทีม	4.72	0.54	มากที่สุด
6. ด้านแรงจูงใจ	4.68	0.03	มากที่สุด
รวม	4.45	0.18	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.45$, S.D.=0.18) เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการทำงานเป็นทีม ($\bar{x} = 4.72$, S.D. = 0.54) รองลงมาได้แก่ ด้านแรงจูงใจ ($\bar{x}=4.68$, S.D.=0.03) ด้านความยืดหยุ่น ($\bar{x}= 4.51$, S.D.=0.14) ด้านความคิดสร้างสรรค์ ($\bar{x}=4.33$, S.D.=0.16) ด้านวิสัยทัศน์ ($\bar{x}= 4.30$, S.D.=0.16) และ ด้านจินตนาการ ($\bar{x}=4.13$, S.D.=0.10) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 โดยรวมและรายด้าน

ประสิทธิภาพของสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลความ
1) ด้านความสามารถในการพัฒนาสถานศึกษา	4.15	0.10	มาก
2) ด้านการบริหารจัดการทรัพยากร	4.09	0.07	มาก
3) ด้านการมีส่วนร่วม	4.13	0.10	มาก

4) ด้านความพึงพอใจในการทำงานของครู	4.32	0.16	มาก
5) ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	4.57	0.09	มากที่สุด
6) ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก	4.66	0.04	มากที่สุด
7) ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา	4.49	0.79	มาก
รวม	4.34	0.19	มาก

ตารางที่ 2 พบว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.34$, S.D.=0.19) เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้แก่ ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก ($\bar{x}=4.66$, S.D.=0.04) รองลงมาได้แก่ ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ($\bar{x}=4.57$, S.D.=0.09) ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ($\bar{x}=4.49$, S.D.=0.79) ด้านความพึงพอใจในการทำงานของครู ($\bar{x}=4.32$, S.D.=0.16) ด้านความสามารถในการพัฒนาสถานศึกษา ($\bar{x}=4.15$, S.D.=0.77) ด้านการมีส่วนร่วม ($\bar{x}=4.13$, S.D.=0.10) และ ด้านการบริหารจัดการทรัพยากร ($\bar{x}=4.09$, S.D.=0.07) ตามลำดับ

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร	ด้านความเสมอภาคในการพัฒนาสถานศึกษา (Y_1)	ด้านการบริหารจัดการทรัพยากร (Y_2)	ด้านการมีส่วนร่วม (Y_3)	ด้านความพึงพอใจในการทำงานของครู (Y_4)	ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Y_5)	ด้านความเสมอภาคในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก (Y_6)	ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา (Y_7)	ประสิทธิผลของการปฏิบัติงานของครู (Y_{tot})
1. ด้านความยืดหยุ่น X_1	1	.546**	.676**	.646**	.465**	.562**	.910**	.680**
2. ด้านวิสัยทัศน์ X_2	.546**	1	.680**	.662**	.260**	.362**	.845**	.565**
3. ด้านจินตนาการ X_3	.676**	.680**	1	.931**	.384**	.450**	.895**	.579**
4. ด้านความคิดสร้างสรรค์ X_4	.646**	.662**	.931**	1	.371**	.520**	.850**	.492**
5. ด้านการทำงานเป็นทีม X_5	.465**	.260**	.384**	.371**	1	.535**	.906**	.459**
6. ด้านแรงจูงใจ X_6	.562**	.362**	.450**	.520**	.535**	1	.882**	.432**

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร	.680**	.565**	.579**	.492**	.459**	.432**	.953**	1
สถานศึกษา (X_{tot})								

*. Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

**. Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

ตารางที่ 3 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ทุกด้านมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงให้เห็นว่าภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่สูงขึ้นจะส่งผลให้ประสิทธิผลของสถานศึกษาสูงขึ้นในทิศทางเดียวกัน เมื่อพิจารณา ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์รายด้านเรียงตามลำดับ พบว่า ด้านความยืดหยุ่น (X_1) มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษา (Y) ในระดับสูงสุด ($r=.680^{**}$) รองลงมาคือ ด้านจินตนาการ (X_3) ($r=.579^{**}$) ด้านวิสัยทัศน์ (X_2) ($r=.565^{**}$) ด้านความคิดสร้างสรรค์ (X_4) ($r=.492^{**}$) ด้านการทำงานเป็นทีม (X_5) ($r=.459^{**}$) และในลำดับสุดท้ายคือ ด้านแรงจูงใจ (X_6) ($r=.432^{**}$)

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Regression Analysis) เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3

แหล่งของความแปรปรวน	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Regression	19.491	6	3.249	24.388	.000 ^b
Residual	32.863	124	.260		
Total	52.354	130			

ตัวแปร	B	Std. Error	Beta	t	Sig.
ค่าคงที่	.863	.673		1.240	.218
ด้านความยืดหยุ่น X_1	.292	.161	.073	1.810	.073
ด้านวิสัยทัศน์ X_2	.308	.024	.006	.164	.870
ด้านจินตนาการ X_3	.299	.094	.154	3.181	.032
ด้านความคิดสร้างสรรค์ X_4	.183	.046	.279	3.987	.000
ด้านการทำงานเป็นทีม X_5	.292	.055	.379	6.361	.000
ด้านแรงจูงใจ X_6	.253	.049	.336	5.298	.000

$R=.764$, $R^2=.583$, Adjusted $R^2=.562$, $S.E._{est}=.207$, $F=24.388$

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Regression Analysis) เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 จากตัวแปรทั้งหมด 6 องค์ประกอบ พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านจินตนาการ X_3 ด้านความคิดสร้างสรรค์ X_4 ด้านการทำงานเป็นทีม X_5

และ ด้านแรงจูงใจ X_6 เป็นองค์ประกอบที่มีอำนาจพยากรณ์ และสามารถอธิบายประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยค่าประสิทธิภาพในการพยากรณ์ (R^2) มีค่าเท่ากับ 0.764 ซึ่งแสดงว่าภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านจินตนาการ ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านการทำงานเป็นทีม และ ด้านแรงจูงใจ ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 อย่างมีนัยสำคัญ โดยสามารถเขียนสมการการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณสามารถเขียนได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ (Unstandardized Score)

$$\hat{y} = 0.863 + 0.299(X_3) + 0.183(X_4) + 0.292(X_5) + 0.253(X_6)$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน (Standardized Score)

$$\hat{Z} = 0.154Z(X_3) + 0.279(X_4) + 0.379(X_5) + 0.336(X_6)$$

5. อภิปรายผล

จากการศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 สามารถอภิปรายผลที่ได้จากการศึกษาตามลำดับ ดังนี้

5.1 ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.45$, S.D.=0.18) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้แก่ ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านแรงจูงใจ ด้านความยืดหยุ่น ด้านความคิดสร้างสรรค์ และ ด้านวิสัยทัศน์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 มีคุณลักษณะด้านความคิดสร้างสรรค์ การบริหารจัดการองค์กร การสร้างแรงจูงใจ และการประสานงานกับบุคลากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ จารินี สิกุลจ้อย (2558) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อบรรยากาศของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 พบว่าผู้นำเชิงสร้างสรรค์สามารถสร้างบรรยากาศองค์กรที่เอื้อต่อการพัฒนาสถานศึกษา และงานวิจัยของจารินี สิกุลจ้อย (2558) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อบรรยากาศของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 พบว่าผู้นำเชิงสร้างสรรค์สามารถสร้างทีมงานที่มีประสิทธิภาพและเอื้อต่อการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ด้านแรงจูงใจ อยู่ในอันดับสอง สะท้อนถึงความสามารถของผู้บริหารในการกระตุ้นและสร้างแรงบันดาลใจให้กับครูและบุคลากร ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามแนวคิดของ Mumford et al. (2002) ผู้บริหารเชิงสร้างสรรค์สามารถสร้างแรงจูงใจทั้งภายในและภายนอก ทำให้บุคลากรมีความมุ่งมั่นในการพัฒนาสถานศึกษา Amabile (1996) ระบุว่าความยืดหยุ่นเป็นองค์ประกอบสำคัญของความคิดสร้างสรรค์ เนื่องจากการบริหารการศึกษามีความซับซ้อนและเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ผู้นำที่มีความยืดหยุ่นสามารถปรับกลยุทธ์และแนวทางให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ทำให้การตัดสินใจและการบริหารมีประสิทธิภาพมากขึ้น ด้านความคิดสร้างสรรค์ แม้ว่าจะมี

ค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดเมื่อเทียบกับด้านอื่น แต่ยังอยู่ในระดับมาก แสดงถึงความสามารถของผู้บริหารในการคิดเชิงนวัตกรรมและพัฒนากระบวนการเรียนการสอนหรือการบริหารงานอย่างสร้างสรรค์ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นัยนา ขนาฤทธิ์ (2556) ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 พบว่าผู้นำเชิงสร้างสรรค์สามารถสร้างแนวทางใหม่ ๆ ในการพัฒนาหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนการสอน ส่งเสริมให้ครูมีแนวคิดริเริ่มและสามารถปรับปรุงวิธีการจัดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมด้านวิสัยทัศน์ แม้จะมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด แต่ยังอยู่ในระดับมาก แสดงถึงความสามารถของผู้บริหารในการกำหนดทิศทางและเป้าหมายของสถานศึกษาได้อย่างชัดเจน สามารถสื่อสารวิสัยทัศน์ไปยังครูและบุคลากรเพื่อร่วมกันพัฒนาสถานศึกษา

5.2 ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.34$, S.D.=0.19) เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้แก่ ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านความพึงพอใจในการทำงานของครู ด้านความสามารถในการพัฒนาสถานศึกษา ด้านการมีส่วนร่วม และด้านการบริหารจัดการทรัพยากร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารและบุคลากรผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 สามารถดำเนินงานและพัฒนาสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ครอบคลุมทั้งด้านการพัฒนานักเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การประกันคุณภาพการศึกษา ความพึงพอใจในการทำงานของครู ความสามารถในการพัฒนาสถานศึกษา การมีส่วนร่วม และการบริหารจัดการทรัพยากร การที่ประสิทธิภาพอยู่ในระดับสูงที่สุดนี้แสดงให้เห็นถึงความพร้อมและความเข้มแข็งของระบบการบริหารจัดการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชลธิชา แสงสุวรรณ (2558) เรื่อง การพัฒนานักเรียนและประสิทธิภาพของสถานศึกษา สนับสนุนว่าการพัฒนานักเรียนด้านทัศนคติทางบวกเป็นปัจจัยสำคัญที่สะท้อนความสำเร็จของสถานศึกษา ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในลำดับถัดมา แสดงว่าผู้บริหารและครูมีความสามารถในการวางแผนการเรียนการสอน จัดกิจกรรม และประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมชาย วงศ์สุวรรณ (2557) เรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนและบุคลากรต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา ชี้ว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นตัวชี้วัดสำคัญของประสิทธิภาพและสะท้อนถึงคุณภาพการบริหารจัดการและการสอนของครู ด้านการประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในอันดับถัดมา แสดงถึงความสามารถของผู้บริหารในการจัดกระบวนการตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ เพื่อให้การเรียนการสอนและการบริหารมีมาตรฐาน งานวิจัยของ พวงเพ็ชร พรหมมณี (2560) เรื่อง ประสิทธิภาพของสถานศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พบว่าการประกันคุณภาพการศึกษามีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพโดยรวม และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญ ด้านความพึงพอใจในการทำงานของครูสะท้อนถึงความพึงพอใจของบุคลากรต่อสภาพแวดล้อมการทำงาน การสนับสนุนจากผู้บริหาร และโอกาสในการพัฒนาวิชาชีพ งานวิจัยของ สุจิตรา บุญมา (2559) เรื่อง ความพึงพอใจของครูกับประสิทธิภาพของสถานศึกษา ระบุว่าความพึงพอใจของครูส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่เต็มความสามารถ และส่งผลต่อประสิทธิภาพโดยรวม ด้านความสามารถในการพัฒนาสถานศึกษาสะท้อนถึงความสามารถในการวางแผนและพัฒนากลยุทธ์เพื่อยกระดับคุณภาพการจัด

การศึกษา งานวิจัยของ ชลธิชา แสงสุวรรณ (2558) เรื่อง การพัฒนานักเรียนและประสิทธิผลของสถานศึกษา พบว่าผู้บริหารที่มีความสามารถในการพัฒนาสถานศึกษาจะสามารถยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ ด้านการมีส่วนร่วมสะท้อนถึงการที่ผู้บริหาร ครู นักเรียน และชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและพัฒนาสถานศึกษา งานวิจัยของ สมชาย วงศ์สุวรรณ (2557) เรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนและบุคลากรต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา ระบุว่า การมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายช่วยเพิ่มความโปร่งใสและความยั่งยืนของการบริหารจัดการ ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรแม้ว่าจะมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดแต่ยังอยู่ในระดับสูง แสดงถึงความสามารถของผู้บริหารในการจัดสรรทรัพยากรบุคคล งบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์อย่างเหมาะสม งานวิจัยของ พวงเพ็ชร พรหมมณี (2560) ชี้ว่าการบริหารจัดการทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพช่วยสนับสนุนการเรียนการสอนและยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยรวมแล้ว ด้านต่าง ๆ ของประสิทธิผลสถานศึกษามีความสัมพันธ์และสนับสนุนซึ่งกันและกัน ด้านการพัฒนานักเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสะท้อนถึงคุณภาพการบริหารและการสอน ด้านการประกันคุณภาพและความพึงพอใจของครูสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาสถานศึกษา การมีส่วนร่วม และการบริหารจัดการทรัพยากรสนับสนุนการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

5.3 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทั้งในระดับ .01 กับประสิทธิผลของสถานศึกษาในทุกด้าน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์สูง จะสามารถส่งเสริมประสิทธิผลของสถานศึกษาให้สูงขึ้นตามทิศทางเดียวกัน การมีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์สูงช่วยสร้างสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการพัฒนานักเรียน การพัฒนาครู และการจัดการทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ในแต่ละด้าน พบว่าด้านความยืดหยุ่น (X_1) มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษา (Y) ในระดับสูงสุด รองลงมาคือ ด้านจินตนาการ (X_2) ด้านวิสัยทัศน์ (X_3) ด้านความคิดสร้างสรรค์ (X_4) ด้านการทำงานเป็นทีม (X_5) และในลำดับสุดท้ายคือ ด้านแรงจูงใจ (X_6) ซึ่งบ่งชี้ว่า ผู้บริหารที่สามารถปรับตัวได้ดี มีความยืดหยุ่นในการบริหารจัดการ และสามารถประยุกต์แนวคิดใหม่ ๆ ตามสถานการณ์ต่าง ๆ จะส่งผลโดยตรงต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชลธิชา แสงสุวรรณ (2558) เรื่อง การพัฒนานักเรียนและประสิทธิผลของสถานศึกษา และ สมชาย วงศ์สุวรรณ (2557) เรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนและบุคลากรต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สนับสนุนผลการวิจัยนี้ โดยพบว่าผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และความคิดสร้างสรรค์จะสามารถสร้างการมีส่วนร่วมของครู นักเรียน และชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อความสำเร็จของนักเรียนและประสิทธิผลโดยรวมของสถานศึกษา นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังชี้ให้เห็นว่าการทำงานเป็นทีมและแรงจูงใจ แม้จะมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำกว่า แต่ก็ยังมีผลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งสะท้อนว่าผู้นำที่สามารถสร้างทีมงานที่เข้มแข็งและมอบแรงจูงใจแก่บุคลากร จะช่วยส่งเสริมการดำเนินงานและประสิทธิผลของสถานศึกษาในระดับองค์กรรวมได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พวงเพ็ชร พรหมมณี (2560) เรื่อง “ประสิทธิผลของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา” พบว่าผู้นำที่มีทักษะในการสร้างทีมและแรงจูงใจที่เหมาะสม สามารถเพิ่ม

ประสิทธิผลของสถานศึกษาในด้านการเรียนการสอนและการบริหารจัดการทรัพยากร ดังนั้น ผลการวิจัยชี้ให้เห็นความสำคัญของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาในทุกด้าน โดยเฉพาะด้านความยืดหยุ่นและจินตนาการของผู้บริหาร ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมการพัฒนานักเรียน ครู และระบบบริหารจัดการภายในสถานศึกษา การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในระดับสูงจึงเป็นแนวทางที่มีประสิทธิภาพในการยกระดับประสิทธิผลของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

5.4 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Regression Analysis) เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 พบว่า องค์ประกอบด้านจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ การทำงานเป็นทีม และแรงจูงใจ เป็นตัวแปรที่มีอำนาจพยากรณ์และสามารถอธิบายความแปรปรวนของประสิทธิผลของสถานศึกษาได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าประสิทธิภาพในการพยากรณ์ (R^2) เท่ากับ 0.764 แสดงว่าภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ทั้ง 4 ด้านดังกล่าวสามารถอธิบายประสิทธิผลของสถานศึกษาได้ถึงร้อยละ 76.4 ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับมาก และพบว่าการที่ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ระดับมาก จะส่งผลต่อการพัฒนาประสิทธิผลของสถานศึกษาโดยตรง ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับ พวงเพ็ชรพรหมณี (2560) ที่ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา และพบว่าการทำงานเป็นทีมและแรงจูงใจเป็นองค์ประกอบที่มีอิทธิพลอย่างมากต่อคุณภาพและความสำเร็จของโรงเรียน อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชลธิชา แสงสุวรรณ (2558) ที่ศึกษาเรื่อง ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา และพบว่าความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการของผู้บริหารส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพการจัดการเรียนรู้และการพัฒนานักเรียน รวมทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐฐาพร ศิริพร (2562) ที่ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับประสิทธิผลของสถานศึกษาในจังหวัดอุดรธานี และพบว่าด้านแรงจูงใจและการทำงานเป็นทีมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลของโรงเรียน นอกจากนี้ยังมีความสอดคล้องกับแนวคิดของ Bass (1990) ที่ชี้ว่าผู้นำที่สามารถสร้างแรงบันดาลใจและทีมงานที่เข้มแข็ง จะทำให้องค์กรสามารถบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ และยังตรงกับ Torrance (1988) ที่อธิบายว่าความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผู้นำสามารถคิดเชิงนวัตกรรมและพัฒนางานองค์กรไปสู่ความก้าวหน้าได้อย่างต่อเนื่อง งานวิจัยของ Sternberg (2003) ได้ยืนยันว่าผู้นำที่มีความสามารถในการใช้ความคิดสร้างสรรค์ควบคู่กับการคิดเชิงวิเคราะห์ จะทำให้การบริหารจัดการมีคุณภาพและนำไปสู่ประสิทธิผลที่ยั่งยืน และสอดคล้องกับ Robinson (2011) ที่กล่าวว่าผู้นำสถานศึกษาที่เปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรได้ใช้ความคิดสร้างสรรค์ จะช่วยยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนและสร้างบรรยากาศการทำงานที่เอื้อต่อการพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา ดังนั้น ผลการวิจัยในครั้งนี้สามารถยืนยันได้ว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยเฉพาะในด้านจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ การทำงานเป็นทีม และแรงจูงใจ เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา ทั้งในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คุณภาพผู้เรียน การพัฒนาครู การจัดการทรัพยากร และการสร้างนวัตกรรมทางการศึกษา ซึ่งจะช่วยให้สถานศึกษาสามารถบรรลุเป้าหมายและพัฒนาไปสู่ความยั่งยืนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยเรื่องภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 พบว่า องค์ประกอบด้านจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ การทำงานเป็นทีม และแรงจูงใจ มีความสัมพันธ์เชิงบวกและส่งผลอย่างมีนัยสำคัญต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา ดังนั้น ผู้วิจัยขอเสนอแนะแนวทางการนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

1. ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารมีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในระดับมาก แต่ละด้านมีความแตกต่างกัน ดังนั้นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ควรให้ความสำคัญในการพัฒนาผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร โดยเฉพาะด้านวิสัยทัศน์และความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยน้อยกว่า เพื่อส่งเสริมการทำงานเป็นทีม ความยืดหยุ่น และแรงจูงใจให้ครอบคลุมทุกด้านของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์

2. ผลการวิจัย พบว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก แต่ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรมีค่าเฉลี่ยน้อยกว่า ดังนั้นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรให้ความสำคัญในการพัฒนาสถานศึกษาผ่านการส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากร การมีส่วนร่วมของครู และการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก รวมทั้งปรับปรุงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สอดคล้องกับมาตรฐาน

3. เนื่องจากภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ด้านจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ การทำงานเป็นทีม และแรงจูงใจ มีผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ควรกำหนดนโยบายหรือยุทธศาสตร์ในการพัฒนาผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยจัดอบรม สัมมนา กิจกรรม หรือโครงการที่เน้นพัฒนาทักษะทั้ง 4 ด้าน เพื่อให้เกิดการปฏิบัติอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพต่อผลสัมฤทธิ์ของสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนที่มีขนาดเดียวกันและต่างกันว่าประสิทธิผลของสถานแตกต่างกันอย่างไร เพื่อนำผลที่ได้มาพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลของสถานซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนต่อไป

2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพสูงกับโรงเรียนทั่วไป เพื่อนำผลที่ได้มาปรับปรุงพัฒนาโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพต่อไป

3. ควรมีการทำวิจัยเพื่อพัฒนาโดยนำผลการวิจัยในครั้งนี้ซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาไปต่อยอดในการทำวิจัยเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกและนำผลมาใช้เป็นแนวทางในการบริหารต่อไป

เอกสารอ้างอิง

รัชฎาภรณ์ อัครจันทร์. (2560). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน [ดุชนิพนธ์
ปริญญาดุชนิพนธ์, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร].

- พรชัย เจตมานาน. (2560). *ความสำคัญของการศึกษาในยุคปฏิรูป*. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ธีระ รุญเจริญ. (2554). *สุดยอดภาวะผู้นำ: Super leadership*. โรงพิมพ์ข้าวฟ่าง.
- นัยนา ชนาฤทธิ์. (2556). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 [วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม].
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 10). สุวีริยาสาส์น.
- พวงเพ็ชร พรหมมณี. (2560). ประสิทธิภาพของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา [วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต].
- พิมลพรรณ เพชรสมบัติ. (2560). ทักษะการบริหารของผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี [ดุขฎีนิพนธ์ปริญญาดุขฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี].
- สุจิตรา บุญมา. (2559). ความพึงพอใจของครูกับประสิทธิผลของสถานศึกษา [วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย].
- Amabile, T. M. (1996). *Creativity in context*. Westview Press.
- Bass, B. M. (1990). *Bass & Stogdill's handbook of leadership: Theory, research, and managerial applications* (3rd ed.). Free Press.
- Likert, R. (1932). *A technique for the measurement of attitudes*. Archives of Psychology.
- Mumford, M. D., Scott, G. M., Gaddis, B., & Strange, J. M. (2002). Leading creative people: Orchestrating expertise and relationships. *The Leadership Quarterly*, 13(6), 705–750. [https://doi.org/10.1016/S1048-9843\(02\)00158-3](https://doi.org/10.1016/S1048-9843(02)00158-3)
- Robinson, K. (2011). *Out of our minds: Learning to be creative* (2nd ed.). Capstone.
- Sternberg, R. J. (2003). *Wisdom, intelligence, and creativity synthesized*. Cambridge University Press.
- Torrance, E. P. (1988). *The nature of creativity as manifest in its testing*. Cambridge University Press.